

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY

Č.j.: V814-ŘED-1189/2023

platnost od 1. 1. 2024

Vypracoval: Mgr. Lukáš Kabátek

Zaměstnanci byli se ŠVP školní družiny seznámeni.

Zákonní zástupci byli o obsahu ŠVP školní družiny informováni.

Účastníci školní družiny byli se ŠVP školní družiny seznámeni.

ŠVP školní družiny je na stránkách školy.

Obsah

1. Charakteristika ŠD	3
1.1 Ekonomické podmínky	3
1.2 Personální podmínky	3
1.2.1 Odborná kvalifikovanost	3
1.2.2 Osobnost	3
1.3 Prostorové a materiální podmínky	4
1.3.1 Prostorové podmínky	4
1.3.2 Materiální vybavení	4
1.4 Organizační a časový plán ŠD	5
2. Výchovně vzdělávací činnost	5
2.1 Výchovně vzdělávací cíle v zájmovém vzdělávání	5
2.2 Formy vzdělávání	6
2.3 Obsah činností a aktivit	7
2.3.1 Rozvíjení klíčových kompetencí	9
2.3.2. Podmínky pro přijímání uchazečů, podmínky průběhu a ukončování vzdělávání ve ŠD	10
2.4 Oblasti výchovně vzdělávací činnosti	11
2.5 Tematické celky prolínající oblastmi	12
2.6 Žáci nadaní a žáci se speciálními vzdělávacími potřebami	18
3. Evaluace	18
4. Hygiena, bezpečnost, ochrana zdraví účastníků ŠD	18

1. Charakteristika ŠD

Školní družina (dále ŠD) je zřízena podle zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), a řídí se vyhláškou MŠMT č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání. Činnost, organizaci a provoz školního družiny dále upravuje Vnitřní řád školní družiny.

Účastníci ŠD jsou rozděleni do oddělení, provoz oddělení zajišťuje vychovatel, případně asistent pedagoga.

Škola je bezbariérová (výťah, rampy). Pro zajištění dopravy využívá škola školní mikrobús. V rámci ŠD využíváme speciální didaktické a kompenzační pomůcky základní školy.

1.1 Ekonomické podmínky

Výše úplaty pro účastníky ŠD je 180,- Kč za každý započatý měsíc, tj. **1 800,- Kč za školní rok. Splatnost 1. částky 900,- Kč** (za 1. pololetí) je nejpozději do **30. 9.** V průběhu školního roku do 15 dnů od přijetí žáků do ŠD. Nebude-li úplata uhrazena ani do 30 dnů ode dne přijetí žáka do ŠD, má se uplynutím posledního dne této lhůty za to, že žák je ze ŠD odhlášen.

Splatnost 2. částky 900,- Kč (za 2. pololetí) je do **28. 2.** (obě částky mohou být uhrazeny zároveň, nejpozději však do 30.9.)

Výše poplatku je stanovena ředitelkou školy vždy na začátku školního roku.

1.2 Personální podmínky

Pedagogické působení ve ŠD zajišťuje tým vychovatelů a asistenti pedagoga v rozsahu 15 hodin týdně 1 asistent na 1 oddělení. Výchovné působení je rozděleno na přímé výchovné působení pedagogického pracovníka, je v rozsahu 28 hodin týdně, a související činnost, aby bylo naplněno 40 hodin týdenního pracovního úvazku vychovatele.

1.2.1 Odborná kvalifikovanost

Vychovatelé splňují požadavky na předepsanou odbornou způsobilost, nebo si vzdělání doplňují v odpovídajícím studijním programu. Vychovatelé mají zájem o svůj odborný růst, soustavně se dále vzdělávají, účastní se akreditovaných kurzů, programů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a využívají samostudium k vlastnímu rozvoji pedagogické činnosti.

1.2.2 Osobnost

Vychovatelé jsou iniciátory volnočasových aktivit a průvodci účastníků ŠD při těchto aktivitách. Tyto činnosti přímo nebo nepřímo řídí, navozují, motivují, umožňují a hodnotí. Mají organizační schopnosti a umí s účastníky ŠD efektivně jednat, znají a umí řídit širokou škálu účastníků ŠD zájmových a volnočasových aktivit přiměřených věku

účastníků. Probouzí aktivní zájem o nabízené činnosti a vnímání okolí, o sociální kontakty a komunikaci. Jsou kreativní a mají vřelý vztah k účastníkům ŠD, jednají s nimi empaticky. V odděleních udržují příznivé sociální klima, respektují potřeby účastníků ŠD a jejich osobní problémy. Podporují sebevědomí a rozvíjí pozitivní stránky osobnosti.

Vychovatelé se každoročně podílí na přípravě školních akcí (vánoční besídka, karneval, soutěže, výlety...).

Vychovatelé mají právní povědomí a znají bezpečnostní předpisy, které při práci dodržují.

1.3 Prostorové a materiální podmínky

ŠD se nachází v klidném prostředí nedaleko centra města. Využíváme krásné okolní prostředí (např. areál Anthropos, Brněnská přehrada, parky a aleje v okolí školy), které jsou zdrojem poznání i možností k rekreačním činnostem a vycházkám. Je dostupná autem s možností parkování v okolí školy nebo městskou hromadnou dopravou.

1.3.1 Prostorové podmínky

ŠD využívají pro svoji činnost prostory celé školy a internátu. K dispozici jsou účastníkům ŠD hřiště s umělým povrchem, hřiště vybavené pískovištěm, hřiště na basketbal, skluzavky, kolotoče, lavičky, houpačky. Dále využíváme dvě tělocvičny, učebny výpočetní techniky s přístupem na internet a možností hlasového výstupu, pomůcky pro účastníky ŠD se zdravotním znevýhodněním, cvičnou kuchyňku, keramickou dílnu, dvě posilovny a relaxační místnost. Pro přípravnou práci a ukládání materiálu využíváme sklady v budově internátu ZŠ. Obuv a oděv si účastníci ŠD ukládají do šaten ve škole a na internátě. Prostory odpovídají požadavkům na bezpečnost a hygienu.

Účastníci ŠD průběžně vystavují své výrobky v prostorách ŠD a ve spolupráci s vychovateli se podílejí na výzdobě společných prostor.

1.3.2 Materiální vybavení

Vybavení je přizpůsobeno pro potřeby mimoškolních aktivit. Pro herní činnosti si mohou účastníci ŠD vybírat stolní hry, stavebnice, hračky. Pro tělovýchovnou a sportovní činnost jsou k dispozici drobná cvičební náčiní jako např. různé druhy míčů, švihadla, pálky na líný i stolní tenis, badminton, hokejky, skákačí míče, skákačí gumy, lana, dále koloběžky, tandemová kola a jiné sportovní náčiní, které je přizpůsobeno i pro účastníky ŠD se zdravotním znevýhodněním. Vše je umístěno ve skladu sportovních potřeb a jsou stanovena pravidla pro jejich využívání. Materiální vybavení je evidováno a průběžně doplňováno. ŠD jsou vybaveny odpovídajícím nábytkem, pomůckami, stolními hrami, časopisy a sportovními pomůckami. Pracovní plochy jsou dostatečně osvětleny, nedochází k oslňování a odpovídají daným činnostem.

Pro rozvoj čtenářských dovedností je využívána knihovna vybavená knížkami, pro poslechové činnosti jsou používány kazetové magnetofony a CD přehrávače. ŠD je

vybavena televizorem, DVD přehrávačem a videem, které využíváme převážně ke sledování didaktického materiálu či pohádek.

Podarilo se nám zrekonstruovat vnitřní prostory heren a venkovní herní prvky. Budeme se snažit o další dovybavení heren ŠD.

1.4 Organizační a časový plán ŠD

ŠD je určena přednostně pro žáky 1. - 5. ročníku. Účastníci ŠD jsou následně rozděleni do oddělení. K pravidelné denní docházce mohou být přijati i žáci druhého stupně základní školy, pokud nejsou přijati k činnosti ŠK. O přijetí účastníka k činnosti ŠD se rozhoduje na základě písemné přihlášky; její součástí je písemné sdělení zákonných zástupců účastníka ŠD o rozsahu docházky a způsobu odchodu účastníka z ŠD.

Přechod účastníků ŠD ze školy do ŠD zajišťuje vychovatel a za tyto účastníky ŠD také plně zodpovídá.

Kapacita ŠD je 70 účastníků ŠD.

Provoz ŠD

časový interval od - do	ve dny	činnost
6:30 – 8:00	pracovní dny	ranní družina
ihned po výuce, nejdříve však v 11:40 – 15:30	pracovní dny	volnočasové aktivity, příprava do školy
15:30 – 16:00	pracovní dny	svačina
16:00 – 17:15	pracovní dny	zájmové činnosti
17:15 – 17:30	pracovní dny	odchod účastníků ŠD
17:30	pracovní dny kromě pátku	konec provozu ŠD
16:00	v pátek a případné odjezdové dny	konec provozu ŠD

Odchody účastníků ŠD ze ŠD jsou stanoveny v přihlášce k ŠD.

2. Výchovně vzdělávací činnost

Při tvorbě školního vzdělávacího programu a jeho realizaci vycházíme z požadavků pedagogiky volného času. Naším cílem je podpora a rozvoj zdravého tělesného, duševního a sociálního vývoje účastníků ŠD s přihlédnutím ke stupni znevýhodnění.

2.1 Výchovně vzdělávací cíle v zájmovém vzdělávání

Prostřednictvím zájmových činností motivujeme účastníky ŠD ke smysluplnému využívání volného času, k získávání nových vědomostí, dovedností i návyků. Vychovatelé navozují a motivují k nejružnějším aktivitám, při jejichž vykonávání je

zohledňována a upřednostňována přirozená zvědavost účastníků ŠD před stereotypním přístupem. Jednotlivé aktivity na sebe navazují. Do plánování, realizace i hodnocení činností jsou účastníci ŠD aktivně zapojováni. Snažíme se, aby jednotlivé aktivity navozovaly pozitivní a otevřenou atmosféru a přispívaly ke zdravě kladnému a zároveň zdravě sebekritickému sebehodnocení účastníků ŠD. Zájmové aktivity jsou zaměřené na sport, poznávání přírody, zpěv, vaření a keramiku.

Při přípravě školního vzdělávacího programu v jednotlivých odděleních se snažíme zvážit všechny souvislosti, vzájemné vztahy, vývoj a možné změny v plánovaných aktivitách, aby docházelo ke komplexnímu rozvoji účastníků ŠD.

Mezi priority výchovně vzdělávací činnosti řadíme:

- rozvíjení účastníků ŠD, jeho učení a poznávání
- výchova k přiměřené fyzické, psychické i sociální samostatnosti
- osvojování si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost a takových názorů, schopností a dovedností, které umožní účastníkům ŠD dobře zvládnout současný i budoucí život
- výchova ke smysluplnému využívání volného času
- prevence sociálně patologických jevů
- posilování citových vztahů k lidem, k přírodě
- výchova ke zdravému životnímu stylu, výchova k odpovědnosti za své zdraví, environmentální výchova
- budování si pozitivních představ o sobě i druhých
- posilování komunikačních dovedností
- rozvoj schopnosti respektovat práci a úspěchy vlastní a druhých

Vzhledem k různým druhům a závažnostem postižení účastníků ŠD přizpůsobujeme všechny činnosti jejich možnostem a schopnostem. Vychovatelé při plnění cílů navazují na dříve získávané kompetence účastníků ŠD, sledují osvojování těchto kompetencí a vývoj účastníků ŠD prohlubují díky následnému rozvíjení navazujících kompetencí. Kompetence na sebe navazují.

Snažíme se, aby účastníci ŠD v rámci svých možností a schopností mohli co nejlépe obstát v konkurenčním prostředí. Při zahájení školního roku upřesňujeme zájmy a očekávání účastníků ŠD, zákonných zástupců a dalších účastníků na informačních schůzkách. Spolupráci s okolními školami (ZŠ Veslařská, ZŠ Hroznová) řešíme se zástupci zmíněných škol (telefonicky, e-mailem).

2.2 Formy vzdělávání

ŠD zajišťuje pravidelnou výchovně vzdělávací činnost formou dobrovolných odpočinkových, rekreačních, zájmových a veřejně prospěšných činností.

Účastníci ŠD se spontánně seznamují se všemi činnostmi, které jsou organizovány podle jejich potřeb a zájmů.

Mezi **příležitostné** formy vzdělávání řadíme besídky, ples účastníků ŠD, soutěže ve ŠD, Den dětí, individuální projekty (soutěže, vystoupení účastníků ŠD, výzdoba prostor školy, výstavy a další).

Pravidelnou činností jsou zájmové činnosti, hraní v hernách, venku či v jiných prostorách školy, relaxace, příprava do školy. Aktuální seznam zájmových činností pro školní rok je na stránkách školy.

Táborovou činnost internátu mimo areál školy vykonáváme formou výletů. Nad rámec našich běžných činností organizujeme příležitostné víkendové aktivity.

Osvětovou a individuální činností se zabýváme průběžně během celého školního roku.

Spontánní aktivity jsou zahrnuty do denního režimu ŠD v ranní i odpolední družině.

2.3 Obsah činností a aktivit

Obsah vzdělávání ŠD navazuje na vzdělávací oblasti rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Je založen na naplnění volného času účastníků ŠD před vyučováním a po jeho skončení se zaměřením na různé oblasti. Zástupce internátu střední a základní školy, školní družiny a školního klubu předkládá ředitelce školy plán činnosti ŠD.

Obsah vzdělávání ve ŠD je uspořádán do různých tematických celků. Obsah výchovy mimo vyučování tvoří také příprava na vyučování a sebeobslužné činnosti, snažíme se vést účastníky ŠD k rozvoji samostatnosti. Všechny činnosti jsou dobrovolné a přiměřené věku účastníkům ŠD a jejich momentálnímu zdravotnímu a psychickému stavu. Náplň jednotlivých aktivit je pestrá a atraktivní. Časové rozvržení a uspořádání činnosti ŠD se řídí požadavky psychohygieny. To spočívá ve střídání činností různého charakteru (práce a odpočinku, tělesné a duševní činnosti, organizovaných a spontánních činností). Organizaci činností v průběhu dne pružně přizpůsobujeme potřebám a aktuální situaci, reagujeme i na neplánované situace.

Obsah činností ŠD dělíme na činnosti odpočinkové, rekreační, zájmové, veřejně prospěšné, sebeobslužné a přípravu na vyučování.

Odpočinkové činnosti – klidné, pohybové i psychicky nenáročné aktivity odstraňující únavu z vyučování. Doba a způsob odpočinku se řídí potřebami účastníků ŠD. Ve ŠD je zařazujeme ráno a po přípravě do školy.

Druhy **odpočinkových** činností:

- klid na lůžku, lehátku, koberci, spánek, relaxační cvičení
- stolní společenské hry
- hry s hračkami
- četba
- poslech

- kreslení
- práce s počítačem
- rozhovory, vyprávění
- procházka

Rekreační činnosti – slouží k regeneraci sil, převažuje v nich odpočinek aktivní s náročnějšími pohybovými prvky. Preferujeme pohybové aktivity na čerstvém vzduchu. V režimu dne je zařazujeme nejčastěji po odpoledním odpočinku.

Druhy **rekreačních** činností:

- pohybové hry v místnosti i na hřišti, s náčiním i bez náčiní
- sezónní hry a zábavy
- vycházky
- činnosti spojené s ochranou životního prostředí
- činnosti hudebně-pohybové

Zájmové činnosti – cílevědomé aktivity zaměřené na uspokojování a rozvíjení individuálních potřeb, zájmů a schopností. Umožňují účastníkům ŠD seberealizaci, rozvíjejí estetické cítění, pohybové dovednosti a poznání. Mohou být zařazeny jako součást činnosti oddělení ŠD jako řízená kolektivní nebo individuální činnost, jako organizovaná nebo spontánní aktivita. Ve ŠD se účastníci ŠD seznamují se základními druhy zájmových činností.

Druhy **zájmových** činností:

- pracovní-technické (např. sběr přírodních materiálů, výroba draků, výroba lampionů, výroba kostýmů na besídky...)
- esteticko-výchovné (hudební, výtvarné, literárně-dramatické – dramatizace pohádky, zpívání a poslech hudby, kresba, keramika a výroba prání...)
- společenskovední (návštěvy významných objektů, seznamování se se vznikem lidových tradic, oslavy významných dnů, návštěvy výstav, muzeí...)
- tělovýchovné (sportovní hry, sezónní sporty, turistika)
- přírodovědné

Veřejně prospěšné činnosti – jejich podstatou je uvědomělé vykonávání takové práce, která prospívá ostatním lidem vytvářením určitých hmotných či duchovních hodnot a jejichž prostřednictvím jsou u účastníků ŠD utvářeny kladné charakterové vlastnosti a podněcovány žádoucí sociální vztahy.

Druhy **veřejně prospěšné** činností:

- činnosti související s péčí o nejbližší prostředí a jeho materiální vybavení, činnosti samosprávného charakteru
- činnosti kulturní, osvětové, činnosti zaměřené na péči o životní prostředí
- pomoc účastníkům ŠD, empatie

Sebeobslužné činnosti – zaměřují se na vedení účastníků ŠD k samostatnosti v péči o vlastní osobu a osobní majetek. Vzhledem k tomu, že účastníky ŠD jsou osoby se SVP (speciálními vzdělávacími potřebami), klademe na tyto činnosti zvýšený důraz, jelikož u účastníků ŠD se zdravotním znevýhodněním je vedení k samostatnosti a péči o vlastní osobu a majetek zvláště žádoucí.

Obsahové zaměření **sebeobslužných** činností:

- návyky osobní hygieny související s ochranou před infekcí a s kulturou chování
- základy správného stolování, sebeobsluha při stolování
- návyky účelného a vkusného oblékání, péče o oděv a obuv
- návyky péče o pořádek a čistotu prostředí
- návyky při jednání s lidmi, chování ve společnosti
- minimalizace stereotypního chování

Příprava na vyučování – zahrnuje okruh činností související s plněním školních povinností. Může jít o vypracovávání domácích úkolů, prohlubování poznatků z vyučování a jejich praktické využití. Při vypracovávání domácích úkolů pomáháme účastníkům ŠD správně porozumět zadání a způsobu zpracování. Účastník ŠD si pak úkol zpracovává samostatně. Na možné problémy a jejich důsledky upozorňujeme rodiče.

2.3.1 Rozvíjení klíčových kompetencí

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot, které si účastníci ŠD osvojují v průběhu docházky do ŠD. Za prioritní považujeme rozvoj a upevňování těchto kompetencí v praxi. U každé kompetence je vypsáno ve zkratce, co by měl účastník ŠD po absolvování zvládnout.

1. Komunikativní kompetence

Je schopen samostatně a srozumitelně vyjádřit své názory, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, nevyjadřuje se vulgárně, umí naslouchat a aktivně se zapojuje do diskuse. Formuluje a obhájí svůj názor. Vyjadřuje se v souladu se zásadami kultury projevu a chování.

2. Personální a sociální kompetence

Umí reálně zhodnotit své fyzické a psychické možnosti. Umí odhadnout následky svého jednání. Stanovuje si reálné cíle. Přijímá hodnocení svých výsledků, adekvátně na ně reaguje, přijímá kritiku i radu. Umí pracovat v týmu. Přispívá k vytváření vstřícných mezilidských vztahů. Předchází konfliktům, nesmýšlí nesnášenlivě. Dodržuje předem dohodnutá pravidla. Umí účelně trávit volný čas, dokáže si vybrat zájmovou činnost přiměřenou jeho dispozicím, nevhodné nabídky k trávení volného času umí odmítnout.

3. Kompetence k řešení problémů

Rozumí zadání úkolů, dokáže získat potřebné informace k jeho řešení, řešení zdůvodnit, ověřit. Pro splnění úkolu umí zvolit vhodné postupy a pomůcky. Využívá vědomosti a zkušenosti získané dříve.

4. Informační a komunikační kompetence

Umí pracovat s prostředky informačních a komunikačních technologií. Zvládá běžné programy, učí se využívat nové aplikace. Umí používat internet, poslat e-mail. Umí získávat informace.

5. Matematické postupy při praktických úkolech

Umí správně používat matematické pojmy. Umí převádět jednotky. Dokáže provést reálný odhad.

6. Kompetence pracovní

Má přehled o možnostech svého uplatnění. Má představy o pracovních, platových a jiných podmínkách v zaměstnání. Požadavky zaměstnavatelů umí srovnat se svými možnostmi. Je připraven se přizpůsobit pracovním podmínkám. Zná práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů. Umí vhodně komunikovat se zaměstnavatelem.

7. Kompetence k učení

Má kladný vztah ke škole a ke vědění vůbec. Pracuje a učí se novým činnostem s chutí, práci dokončí. Umí kriticky zhodnotit své výkony, učí se nejen spontánně, ale také vědomě, klade si otázky a hledá na ně odpovědi. Umí získat vědomosti z různých zdrojů, je schopen je dát do souvislosti a dokáže je využít v praxi. Ovládá různé techniky učení, umí si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky pro učení. Dokáže využívat ke studiu různé informační zdroje. Přijímá hodnocení výsledku, zná možnosti svého dalšího vzdělávání, zvláště s ohledem na profesní orientaci.

8. Občanská a kulturní kompetence

Jedná samostatně a odpovědně ve svém i veřejném zájmu. Dodržuje zákony, respektuje práva druhých lidí. Vystupuje proti xenofobii a nesnášenlivosti. Je si vědom multikulturalismu a jeho specifik, umí být tolerantní. Chápe význam životního prostředí. Uznává tradice a hodnoty svého národa.

2.3.2. Podmínky pro přijímání uchazečů, podmínky průběhu a ukončování vzdělávání ve ŠD

Uchazeč o ŠD je do ŠD přijat na základě Přihlášky do školní družiny, kterou vyplní jeho zákonný zástupce, kde je uvedena závazná doba příchodu a odchodu účastníků do a ze ŠD. Předem známou nepřítomnost účastníka v ŠD zákonný zástupce oznámí písemně nebo e-mailem.

O přijetí žáků k činnosti ŠD rozhoduje ředitelka školy, přijetí není nárokové. Účastníci ŠD jsou ve ŠD evidováni v Deníku výchovné činnosti. Odhlásit účastníka ŠD z docházky do ŠD je možné pouze písemně nebo e-mailem.

Přihláška do ŠD je platná po dobu jednoho školního roku. Přihlášku je nutno podat nejpozději do 31. 5. předcházejícího školního roku. Pro další školní rok se obnovuje pobyt žáka ve ŠD za předpokladu, že žák nebo zákonný zástupce žáka podá novou přihlášku do ŠD a je doporučen vychovatelem.

Přednostně se do ŠD přijímají uchazeči, kteří navštěvují ZŠ 1-5. ročník (první stupeň). Dále přihlížíme k sociálním poměrům uchazečů a jejich zdravotnímu stavu.

Docházka do ŠD končí shodně se školním rokem. Účastník ŠD nebo zákonný zástupce může ukončit docházku do ŠD na základě písemné žádosti zástupci internátu střední a základní školy, školní družiny a školního klubu.

2.4 Oblasti výchovně vzdělávací činnosti

Výchovně vzdělávací činnost je rozdělena do níže uvedených oblastí. Tematické celky prolínají všemi těmito oblastmi a jsou řešeny vždy na jeden školní rok. Jsou sestaveny jako nabídka témat, ze kterých vychovatel volí dle konkrétních potřeb a situací. Program ŠD koncipovaný do obecných témat umožňuje, aby vychovatel s účastníky ŠD plánoval a realizoval takové činnosti, které účastníky ŠD zaujmou, naplňují jejich přání a potřeby. Průřezová témata procházejí napříč oblastmi.

Oblasti:

- Jazyk a jazyková komunikace
- Matematika a její aplikace
- Informační a komunikační technologie
- Člověk a jeho svět
- Člověk a společnost
- Člověk a příroda
- Umění a kultura
- Člověk a zdraví
- Člověk a svět práce

2.5 Tematické celky prolínající oblastmi

pravidelné činnosti	průběžné činnosti	příležitostné činnosti
NÁŠ DOMOV		
vyprávíme o životě naší rodiny, rodičích, sourozencích, prarodičích a širší rodině	u nás doma, jak trávíme společný čas s rodiči, povídáme si o prarodičích	besídka pro rodiče tematické výstavy pro rodiče
využíváme různých výtvarných technik, dramatizace, her, práce s literaturou a obrazovým materiálem	usilovat o dobré vztahy v rodině, k rodičům a sourozencům, rozvoj tolerance, citlivosti a respektu	
popisujeme domy, kde bydlíme, stavíme dům z kostek, jak si vybavíme dětský pokoj	naš dům, byt, lokalita, kde žijeme	
ŠKOLA A ŠKOLNÍ DRUŽINA		
vycházky do okolí školy, hra na školním hřišti, hry v parku, malování na chodník	orientace v budově školy a prostorách, které využívá ŠD, seznámení se zaměstnanci školy	prohlídka školy soutěžní odpoledne „Družina plná her“
četba pohádek, časopisů a jiné dětské literatury	seznámení s činnostmi a řádem ŠD, režim, pravidla chování v kolektivu	
rozvíjíme slovní zásobu a znalosti v oblasti společenského chování	spolupráce s učiteli, zájmové kroužky ve ŠD, příprava na vyučování	
NAŠE OBEC, NAŠE MĚSTO		
vycházky ulicemi, orientace v blízkém okolí, mapa města, čistota města, péče o zeleň	obec nebo město, kde žijeme, úřady a instituce (obecní úřad, policie, pošta, knihovna)	návštěva pamětihodností města Brna (nám. Svobody, hrad Špilberk, katedrála Petrov)
stavba krajiny z přírodních materiálů, využívání různých výtvarných technik	tradice našeho města, obce, pověsti z našeho regionu	
vyhledáváme informace o našem městě (knihy, noviny, časopisy, internet)		
CESTA DO ŠKOLY		
vycházky k dopravním komunikacím, pozorujeme situace na silnici, stavba dopravních komunikací ze stavebnic a hry s dopravní tematikou, malování dopravních prostředků a značek, výtvarné ztvárnění dopravních situací	poučení o bezpečnosti – chůze po chodníku a cyklistické stezce, pravidla při přecházení vozovky, přechody	návštěva dopravního hřiště rozeznávání značek pro chodce (zákaz vstupu, chodník uzavřen, stezka pro chodce...)
využívání bezpečnostních doplňků (helma, chrániče...), důležitost bezpečnostních doplňků	poznáváme okolí školy, zajímavá a významná místa v okolí školy vhodná a nevhodná místa ke hře cesta do školy a ze školy pravidla chůze po silnici, reflexní prvky přecházení silnice po přechodu a mimo přechod, vnímání všemi smysly	jízda autem (výstup a nástup, autosedačky, pásy...)

RODINA		
osvojujeme si a dodržujeme zásady slušného chování – vzájemná úcta, tolerance a solidarita využíváme různých výtvarných technik, dramatizace, her, práce s literaturou a obrazovým materiálem	členové rodiny, postavení jedince v rodině, role jedince v rodině, mezigenerační vztahy, zvyky naší rodiny představujeme povolání našich rodičů postavení jedináček x více dětí v rodině	besídka pro rodiče tematické výstavy pro rodiče
ČLOVĚK A LIDÉ KOLEM NĚJ		
besedujeme, hrajeme hry, využíváme dramatizace, výtvarné techniky vytváříme pozitivní vzájemné klima v oddělení školní družiny rizika setkání nebezpečných osob přes internet, falešná identita, další rizika internetu hledání vhodné míry trávení času na internetu	stanovíme si pravidla soužití v oddělení, moje místo ve skupině máme kamarády, národnosti lidí, jejich etnická a rasová příslušnost k cizím lidem se budeme chovat obezřetně, též přes internet	
SVÁTKY A OSLAVY		
vytváříme pozvánky na oslavu, naučíme se, jak popřejeme oslavenci využíváme výtvarné techniky, vyrábíme dárečky, učíme se pracovat tradičními technikami, vyprávíme si o zvycích, vyzdobíme si třídu, hernu, chodbu dodržujeme pravidla správného stolování	seznamujeme se jmény v kalendáři adventní čas, Vánoce, Velikonoce, náš den – jak oslavujeme v rodině, jaké zvyky dodržujeme svátky, narozeniny	maškarní karneval oslav Dne dětí, sv. Martin, Advent, 3 králové, Valentýn, den matek, MDŽ, Apríl, Velikonoce, Masopust, čarodějnice, další významné svátky a tradice, oslavy narozenin
JAK SE SPRÁVNĚ CHOVAT		
besedujeme o kouzelných slovech, využíváme dramatizace, her, literatury besedujeme o chování v dopravních prostředcích, zdokonalujeme a procvičujeme chování na chodníku, na silnici, na přechodech, při nakupování	pravidla chování mezi lidmi – umíme pozdravit, chováme se správně k ostatním účastníkům ŠD, jak se budeme chovat na výstavě, v divadle, chování u stolu, při stolování dodržujeme principy demokracie – umíme říct svůj názor, umíme naslouchat, pomáháme řešit kamarádův problém	návštěva výstavy dopravní prostředky, trhy, příroda, restaurace, ulice, chování ve skupině a jednotlivci

MY A SDĚLOVACÍ PROSTŘEDKY		
besedujeme o pokroku a civilizaci, povídáme si o pořadech v televizi a rozhlase, doporučujeme si vhodné pořady, porovnáváme realitu s filmovým příběhem využíváme dramatizaci, výtvarné techniky kritické myšlení bezpečnost práce na internetu, Facebook, chat	diskutujeme o zhlédnutých pořadech, oblíbené internetové stránky vytváříme schopnosti vyhledávat informace co řadíme mezi média, výběr správných médií ovládání počítače, ovládání internetového prohlížeče, orientace na klávesnici rodiče ztvrzují svým podpisem souhlas s tím, že jejich dítě bude mít na internátě přístup na internet	shlédnutí nebo poslech výchovně laděného pořadu pravidla práce s počítačem, virové nebezpečí, legálnost software
MŮJ DEN		
besedujeme o možnostech správného využívání času učíme se rozlišovat povinnosti a zábavu využíváme výtvarné techniky využíváme dramatizaci a hry seznamujeme se s křivkou výkonnosti člověka	dodržování a upevňování denního režimu, správné návyky co vše můžeme stihnout během dne – správné využívání času kdy se nejlépe připravíme do školy	společná příprava plánů na týden ve ŠD příprava pokrmů
MŮJ VOLNÝ ČAS		
připravujeme společně náměty na vycházky v různých ročních obdobích vyhledáváme informace o možnostech trávení volného času v našem městě	co jsme dělali v našem volném čase plánujeme odpočinek, aktivní odpočinek	návštěva knihovny
ČAS V PŘÍRODĚ		
na pravidelných vycházkách sledujeme změny v přírodě vyhledáváme informace v měření času v dějinách lidstva (encyklopedie, internet) využíváme výtvarné techniky	měření času, historie měření času orientace v kalendáři	
LIDSKÁ SPOLEČNOST A ČAS		
besedujeme o jednotlivých obdobích života člověka, pořádáme oslavu narozenin připravíme si výstavku starých pohlednic města sledujeme rozdíly mezi novými stavbami a historickými využíváme výtvarné techniky vyhledáváme informace v encyklopediích a na internetu	jak se lidé mění v čase jak se mění věci, budovy naše město dříve a dnes	návštěva muzea – tematická výstava vycházka do historické části města

ŘEMESLA A POVOLÁNÍ		
vyhledáváme v encyklopediích, čteme pohádky, seznamujeme se starými řemesly hrajeme si na různá povolání, dramaturgizujeme práci rodičů mluvíme o rozpočtu rodiny, prestiži povolání, vhodnosti oblečení v různých povoláních	stará a současná řemesla povolání rodičů a prarodičů čím budu – představa o mém povolání	práce v keramické dílně
ROČNÍ OBDOBÍ		
v rámci vycházek pozorujeme změny počasí v závislosti na ročním období, využíváme encyklopedií, dětských časopisů, vyhledáváme na internetu využíváme různých výtvarných technik dodržujeme pravidla chování v přírodě	charakteristika jednotlivých ročních období, typické počasí a barvy ročních období příroda v jednotlivých ročních obdobích pranostiky a roční období, zvyky a roční období sezónní sportování (bruslení, bobování, kola, koloběžky)	Drakiáda, pálení čarodějnic návštěva Lipky,
PŘÍRODA KOLEM NÁS		
vycházky do přírody spojené s pozorováním okolní přírody učíme se básničky a písničky s přírodní tematikou, dramaturgizace pohádek využíváme výtvarné techniky, pracujeme s přírodními materiály	poznávání a určování rostlin – stromů, květin poznáváme bylinky, jejich účinky a nebezpečí práce s přírodními materiály poznávání živočichů, domácí a volně žijící zvířata pečujeme o pokojové rostliny	návštěva ZOO, botanické zahrady, výlet do Anthroposu, procházka v přírodě v areálu a v okolí školy jaké byliny a rostliny najdeme v našem okolí internetové aplikace k rozpoznávání rostlin a bylin
NEŽIVÁ PŘÍRODA		
využíváme encyklopedií a naučné literatury k shromažďování poznatků a hledání odpovědí vyhledáváme na internetu pracujeme za použití různých výtvarných technik provádíme jednoduché pokusy	voda a vzduch v životě člověka třídíme a poznáváme nerosty vesmír a sluneční soustava pracujeme s přírodními materiály	práce v keramické dílně

CHRÁNÍME SVÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ		
při vycházkách do okolí školy pozorujeme čistotu a úpravu okolí (např. působení výfukových plynů)	co do přírody nepatří třídění odpadu a barvy popelnic, co vše se dá třídit?	beseda s ochráncem přírody
pomáháme při úklidu svého bydliště, okolí školy, ŠD a třídíme odpad	sbíráme náměty, co by se dalo zlepšit v našem životním prostředí besedujeme o tom, jak člověk škodí nebo prospívá životnímu prostředí	
POZNÁVÁME SVÉ TĚLO		
vyhledáváme informace v encyklopediích hrajeme hry využíváme výtvarné techniky, koláže	seznámení s lidským tělem – stavba a funkce lidské tělo – růst a vývoj	
soutěžíme ve smyslových poznáváních (čich, chuť, hmat)	nemoci a úrazy – léčba hygiena	
ZDRAVÝ ŽIVOTNÍ STYL		
každodenní vycházky do přírody, soutěžní hry na hřišti a v tělocvičně vyprávíme si o zdravém životním stylu, otužování sestavujeme jídelníček využíváme výtvarné techniky, koláže	péče o zdraví – denní režim, pitný režim, pohybový režim, otužování, duševní hygiena zdravá výživa přírodní produkty	sportovní odpoledne využíváme bazén vycházka Anthropos, výlety
HYGIENICKÉ NÁVYKY		
vytváříme návyky na hygienické a sebeobslužné činnosti besedujeme o osobní hygieně dodržujeme hygienické návyky při nachlazení, rýmě	člověk a hygienické návyky pečujeme o svůj vzhled vliv přehnaného užívání počítače na naše zdraví (riziko obezity, únava očí, namáhání páteře...)	
PREVENCE ÚRAZŮ		
vycházky s dopravní tematikou – přechody pro chodce využíváme dramatizaci a modelové situace seznamujeme se se zásadami první pomoci	upozorňujeme na nebezpečí úrazů při hrách a sportování prohlubujeme zásady bezpečného chování v průběhu dne, při hrách a manipulaci s předměty zásady poskytování 1. pomoci tísňová linka požáry – rizika, chování dopravní nehody, havárie nebezpečí přípravků v domácnosti (čistidla, prášky, spreje...)	práce s metodikou „Ajaxův zápisník“ mimořádná událost způsobená přírodními vlivy evakuace předvídaní rizika v nebezpečí povídáme si o tom, co dělat v případě uštknutí hadem, epileptického záchvatu, zlomenin, krvácení, popálenin, omrzlin

PREVENCE PATOLOGICKÝCH JEVŮ		
využíváme výtvarné techniky, koláže	nebezpečné a návykové látky (alkohol, kouření, drogy)	beseda s Policií ČR
nácvik modelových situací – učíme se odmítat	ochrana osobního bezpečí rizika setkání se s nebezpečnými osobami prostřednictvím internetu,	
vytváření pozitivních vztahů k sobě a okolnímu prostředí	možnosti vzniku závislosti na PC hrách, internetu, sociálních sítích, televizi, mobilním telefonu atd.	
HUDBA JAKO OBOHACENÍ ŽIVOTA		
rozvíjíme vztah k hudbě a hudební paměť	orientace v hudebních žánrech, využití individuálních hudebních schopností při hudebních aktivitách	návštěvy zvukové knihovny vystupování na veřejnosti (Mikulášská besídka, vánoční besídka, Tmavomodrý festival)
lidová píseň, umělá píseň, country, populární píseň, vážná hudba	schopnost rozlišovat druhy písní znalost hudebních osobností	účast na besedách o hudbě
povídáme si o hudbě, oblíbené a neoblíbené žánry zpíváme s doprovodem hudebních nástrojů	orientace v hudebním názvosloví	
posloucháme písně z nahrávek		
VNÍMÁME KRÁSU UMĚNÍ		
seznamujeme se a používáme nejrůznější výtvarné techniky, užíváme současné výtvarné metody – počítačová grafika, fotografie, video	vyjádření osobních prožitků skrze výtvarné dílo chápání umění jako způsob poznání a prostředek komunikace. Umění a kultura se stává součástí osobnosti účastníka ŠD	výzdoba školy a internátu tematické výstavy pro rodiče tvorba kostýmů pro etapovou hru
pracujeme s různým výtvarným materiálem, využíváme i odpadový materiál	kultivace projevu a utváření hierarchie hodnot	tvorba kostýmů čert, Mikuláš, anděl tvorba masopustních kostýmů
seznamujeme se s jednotlivými výtvarnými směry	tolerance v přístupu k různým kulturním hodnotám uvědomění si sebe samého, kreativita znalost osobností výtvarného umění a jejich děl	
TANEC		
hrajeme si s loutkami, učíme se vyjadřovat mimikou různé role provádíme různé pohybové taneční kreace za doprovodu hudby	schopnost vyjádřit vnitřní stavy a emoce a rozlišovat hranou a reálnou situaci	Etapová hra návštěvy divadelních představení

2.6 Žáci nadaní a žáci se speciálními vzdělávacími potřebami

Respektujeme právo na rovný přístup ke vzdělávání, a to se odráží v našich každodenních činnostech při práci s účastníky ŠD. Účastníci ŠD jsou osoby se zdravotním znevýhodněním, individuální přístup k nim je patrný ve všech činnostech a aktivitách, počet účastníků ŠD souhlasí s počtem žáků ve třídě (tzn. je snížený).

Vzdělávání účastníků ŠD se speciálními vzdělávacími potřebami a účastníků ŠD nadaných/mimořádně nadaných ve ŠD probíhá ve spolupráci se školským poradenským pracovištěm. Vychovatelé konzultují potřeby účastníků ŠD s výchovným poradcem a speciálním pedagogem.

Vychovatelé a asistenti pedagogů poskytují účastníkům ŠD se speciálními vzdělávacími potřebami podpurná opatření dle Doporučení školského poradenského zařízení.

Vychovatelé s účastníky ŠD plánují a realizují takové činnosti, které je zaujmou, naplňují jejich přání a potřeby, respektují jejich individuální zvláštnosti.

3. Evaluace

Hodnocení činnosti ŠD probíhá průběžně celý rok, na pravidelných poradách školy a při hospitačních činnostech. Hodnocení činnosti ŠD je součástí výroční zprávy.

Na pravidelných poradách probíhá slovní hodnocení vychovatelů zástupcem internátu střední a základní školy, školní družiny a školního klubu. Ten zhodnotí uplynulý čas od poslední porady. Zhodnotí se nejen běžné a pravidelné činnosti, ale i mimořádně nastalé aktivity, situace a činnosti. Diskusí se hodnotí jednání jednotlivých vychovatelů mezi sebou, včetně sebehodnocení. Hodnocení činnosti vychovatelů a jejich práce s účastníky ŠD je možné probrat každodenně při předávání účastníků ŠD rodičům.

Hodnocení účastníků ŠD vychovateli a sebehodnocení účastníků ŠD probíhá průběžně během vykonávané činnosti účastníkem ŠD, ale i po dokončení činnosti. Hodnocení práce účastníků ŠD a jeho chování vychovatelem je motivační, vychovatelé respektují individuální zvláštnosti a možnosti účastníků ŠD. Vychovatelé k formování osobnosti účastníků ŠD a jeho schopností, dovedností a návyků využívají formativní a motivační hodnocení. Mimo to se využívá ocenění, odměna a hodnocení neverbální. Účastníci ŠD mohou kdykoli hodnotit prováděné činnosti rozhovory s vychovateli. Vychovatelé své hodnocení směrem k účastníkům ŠD zakládají na pozorování a rozhovorech s účastníky ŠD.

4. Hygiena, bezpečnost, ochrana zdraví účastníků ŠD

Všichni účastníci ŠD musí být prokazatelně seznámeni s obsahem Vnitřního řádu školní družiny, bezpečnostními předpisy a provozními řády všech prostor a zařízení, které jsou pro činnost ŠD využívány (včetně účastníků ŠD, kteří v době poučení nebyli přítomni, stejně tak účastníci ŠD, kteří byli do ŠD přijati dodatečně).

Bezpečnost a ochranu zdraví účastníků ŠD při činnostech zajišťují vychovatelé na svých odděleních metodicky správným a plánovitým výběrem činností v jednotlivých zaměstnáních.

Veškeré zjištěné nedostatky vychovatelé okamžitě hlásí zástupci internátu střední a základní školy, školní družiny a školního klubu.

Při úrazu účastníků ŠD zváží vychovatel situaci – ošetří jej sám, zavolá zákonné zástupce, event. lékařskou pomoc. Každý úraz zapíše do knihy úrazů a knihy sdělení. Účastníci ŠD jsou povinni okamžitě hlásit vychovateli každé zranění při činnostech.

Lékárnička pro první pomoc je přístupna k ošetření v ranních i odpoledních hodinách, telefonní čísla zákonných zástupců v případě úrazu jsou uvedena v přihláškách do ŠD a seznamu na vychovatelně. Všichni vychovatelé byli proškoleni v základech první pomoci a jsou seznámeni se zdravotním stavem účastníků ŠD (epilepsie, diety, alergie...).

V případě nutnosti nepřetržitého podávání léků v souvislosti se zdravotními obtížemi účastníků ŠD dlouhodobého charakteru (alergie, epilepsie, diabetes...) lze lék podat účastníkovi ŠD v době pobytu ve škole pouze na základě ředitelkou schválené Žádosti o podávání léků. Zákonný zástupce doloží k žádosti vyjádření lékaře, který léky předepisuje. Z vyjádření musí být patrné, že podávání předepsaného léku je činností, ke které není třeba odborné kvalifikace a ke které nejsou způsobilé jen osoby se speciálním odborným vzděláním či odbornou praxí, popřípadě osoby splňující další požadavky stanovené právními předpisy k poskytování zdravotní péče.

Lék musí být předán zákonným zástupcem pověřenému pedagogickému pracovníkovi v originálním obalu s přiloženým příbalovým letáčkem a vyznačeným dávkováním, pověřený pracovník musí být rovněž obeznámen s nežádoucími účinky léku a postupem, jak se zachovat v takovém případě.

Během provozu ŠD nevstupují z hygienických a bezpečnostních důvodů zákonní zástupci či jimi pověřené osoby do výchovných prostor školy a oddělení ŠD. Komunikace s vychovateli probíhá přes dveřní hlásku nebo osobně.

K činnosti s účastníky ŠD lze využívat pouze vybavení a zařízení, které neohrožuje zdraví přítomných.

Oddělení jsou vybavena umývadlem, osvětlením, nábytek odpovídá tvarem i rozměry příslušným věkovým kategoriím.

Úklid se provádí denně setřením na vlhko všech podlah, okenních parapetů, nábytku, krytu topných těles a klik, koberce jsou pravidelně vysávány, umyvadla, pisoárové mušle a záchody jsou umývány denně za použití prostředků s dezinfekčním účinkem, místnosti jsou pravidelně větrány okny, denně jsou vynášeny odpadky.

K prevenci sociálně patologických jevů, projevů rasismu, šikany, diskriminace, nepřátelství nebo násilí dochází během každodenní činnosti vychovatelů s účastníky ŠD. ŠVP školní družiny je zveřejněn na stránkách školy a vyvěšen na nástěnkách.

ŠVP ŠD nabývá účinnosti 1. 1. 2024

Příloha:

Vnitřní řád ŠD

.....
Ing. Soňa Šestáková
ředitelka školy

.....
Mgr. Lukáš Kabátek
zástupce internátu SŠ a ZŠ, ŠD a ŠK

V Brně dne :